

GEMEENTE EEMNES

BESLISVOORSTEL RAAD EEMNES

Besluitvormend orgaan

Gemeente Eemnes – Gemeenteraad

Gemeentecode

Eemnes

Onderwerp

Geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020

Portefeuillehouder?

R. van Benthem (Eemnes)

Openbaar

Ja

Korte inhoud

Adviesbureau WagenaarHoes heeft begin 2020 een evaluatie van het organisatiemodel van de BEL-Combinatie uitgevoerd. Het Dagelijks Bestuur heeft op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie besloten om de topstructuur van de BEL-Combinatie te wijzigen en een bedrijfsvoeringsorganisatie met een ongeleed bestuur in te stellen. De Gemeenschappelijke Regeling is aangepast conform de besluitvorming van het DB. Het DB heeft de aangepaste Gemeenschappelijke Regeling ter vaststelling aan de colleges van Blaricum, Eemnes en Laren voorgelegd. Wij hebben de geactualiseerde GR vastgesteld en leggen deze nu ter instemming aan uw raad voor.

Besluiten

In te stemmen met de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020.

Inleiding

Voorgeschiedenis

Het besluit van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren om hun ambtelijke organisaties met ingang van 2008 samen te voegen en onder te brengen in een nieuw te vormen organisatie, is destijds uitgewerkt in een gemeenschappelijke regeling (GR) waarbij een openbaar lichaam werd opgericht: een op zichzelf staande rechtspersoon die op eigen titel aan het maatschappelijk verkeer kan deelnemen en daartoe ook zelf personeel (waaronder het voormalig gemeentelijk personeel) in dienst kan nemen.

De regeling is aangegaan door de colleges van Blaricum, Eemnes en Laren en de burgemeesters van de deelnemers en is uitsluitend getroffen ter behartiging van aangelegenheden op het gebied van bedrijfsvoering, de zogenaamde PIOFAH-taken. Het openbaar lichaam, de BEL Combinatie, geeft krachtens dienstverleningsovereenkomsten met een daaraan gekoppeld mandaat namens de deelnemers uitvoering aan vrijwel alle gemeentelijke taken. Aan de BEL Combinatie zijn door de deelnemende gemeenten geen bevoegdheden overgedragen; de raden, de burgemeesters en de colleges blijven derhalve het beleidsbepalende en beslissingsbevoegde bestuursorgaan voor het bestuur van hun gemeente. De voorbereiding en uitvoering daarvan geschiedt door de BEL Combinatie.

De deelnemende gemeenten, i.c. de colleges en de burgemeesters, hebben de BEL Combinatie opgericht en zijn daarvan eigenaar. Vanuit die eigenaarsrol vormen zij ook het bestuur van de gemeenschappelijke regeling / het openbaar lichaam. Daaruit volgt een gerichte bestuurlijke taak en opgave, nl. er voor zorgen dat de BEL Combinatie in control is, zowel bestuurlijk, financieel, als personeel. Het bestuur vervult de werkgeversfunctie t.a.v. het personeel dat bij de BEL Combinatie in dienst is en draagt zorg voor een goede uitvoering van de door de gemeente opgedragen taken door de organisatie. In kort bestek is het dat. Het bestuur van de BEL Combinatie houdt zich dus niet bezig met beleidsinhoudelijke zaken van gemeentelijke taakuitvoering. Inhoudelijk is er daarmee sprake van een lichte vorm van samenwerking. Om zelf personeel in dienst van de nieuwe organisatie te kunnen hebben, is er voor gekozen om een openbaar lichaam in het leven te roepen, bestaande uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.

Evaluatie BEL-model in 2020

Adviesbureau WagenaarHoes heeft begin 2020 een evaluatie van het organisatiemodel van de BEL-Combinatie uitgevoerd. Het Dagelijks Bestuur heeft op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie besloten om de topstructuur van de BEL-Combinatie te wijzigen en een bedrijfsvoeringsorganisatie met een ongeleed bestuur in te stellen. De Gemeenschappelijke Regeling is aangepast conform de besluitvorming van het DB. Het DB heeft de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling ter vaststelling aan ons college en de colleges van Eemnes en Laren aangeboden. Wij hebben deze vastgesteld en leggen de geactualiseerde GR ter instemming aan uw raad voor.

Doel

Instemmen met de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020.

Toelichting besluit (argumenten)

Aanpassingen

Het BEL-model heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld en heeft haar bestaansrecht en kracht bewezen, zo bleek uit tussentijdse evaluaties en een geslaagde toetsing bij de bestuurskrachtmetingen van de deelnemende gemeenten in 2011 en 2016. Ook de beëindiging van de Arhi-procedure in 2018 heeft geleid tot voortzetting van de drie zelfstandige gemeenten en hun gezamenlijke ambtelijke organisatie. De ontwikkelingen binnen en ook een oriëntatie op de toekomst van de BEL Combinatie hebben inmiddels geleid tot diverse aanpassingen in de praktijk, die met het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling in de tekst zoals die nu voor u ligt, zijn geformaliseerd.

Op hoofdlijnen is de Gemeenschappelijke Regeling op de volgende punten geactualiseerd.

- De BEL-Combinatie als bedrijfsvoeringsorganisatie
De bedrijfsvoeringsorganisatie is bestemd voor uitvoerende en bedrijfsvoeringstaken, zoals op het gebied van personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting (de PIOFACH taken). Er worden geen bevoegdheden overgedragen. Dit wordt via mandaatregelingen geregeld. Voor een slagvaardige aansturing van de organisatie kiezen we voor een bedrijfsvoeringsorganisatie. Er is rechtspersoonlijkheid vereist maar geen zware bestuurlijke aansturing. De bestuursstructuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie kent een enkelvoudig (ongeleed) bestuur. Op deze manier wordt bestuurlijke drukte deels voorkomen en wordt de aansturing van de bedrijfsvoeringsorganisatie eenvoudiger dat leidt tot rolzuiverheid van het bestuur. Het bestuur fungeert niet als opdrachtgever. De drie colleges vervullen de opdrachtgeversrol.

Het ongeleed bestuur is eigenaar van de BEL-Combinatie. Twee belangrijke taken van de eigenaar zijn het bewaken van de continuïteit en stabiliteit van de organisatie en het voeren van een strategische agenda. Dit laatste onderdeel komt terug in de vorm van een organisatieplan dat in het eerste kwartaal van 2021 gereed zal zijn.

- Ongeleed bestuur bestaande uit zes leden.
De bedrijfsvoeringsorganisatie kan alleen worden ingesteld bij een collegeregeling. Hieraan nemen uitsluitend colleges van B&W deel. De leden van het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie worden door en uit de deelnemende colleges aangewezen. Het bestuur bestaat uit zes leden waarbij vanuit elk college twee leden zitting hebben in het bestuur van de

bedrijfsvoeringsorganisatie. Daarmee is sprake van een evenredige vertegenwoordiging vanuit de drie gemeenten. Het nieuwe bestuur wordt gevormd door de drie burgemeesters en vanuit elke gemeente een portefeuillehouder. Wij zijn van mening dat op deze manier de eigenaarsrol op een stevige manier wordt ingevuld, zowel vanuit het oogpunt van continuïteit als kwaliteit. Daarnaast zal deze bestuurlijke samenstelling bijdragen aan een betere balans in de bestuurlijke sturing van de BEL-Combinatie. De gemeenteraden behouden de positie om via de colleges het bestuur van de BEL-Combinatie aan te spreken als er iets misgaat. In artikel 10 van de geactualiseerde GR zijn bepalingen over de verantwoordings- en de inlichtingenplicht opgenomen.

De vergaderingen van het bestuur vinden in principe in beslotenheid plaats, overeenkomstig de vergaderingen van de colleges van B&W. Voor de besluitvorming van een aantal essentiële onderwerpen is een uitzondering gemaakt. Deze staan in artikel 8 lid 8 van de regeling. Besluitvorming over die onderwerpen dienen in een openbare vergadering plaats te vinden.

- De rol en positie van de algemeen directeur.

Uit de evaluatie van het BEL-model (rapport WagenaarHoes 2020) blijkt dat het directiemodel met een directieraad van drie gemeentesecretarissen leidde tot een te grote span of control van de directie enerzijds en tot een onduidelijke rol van de gemeentesecretaris anderzijds. Door een scheiding van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van gemeentesecretaris en algemeen directeur aan te brengen, zal sprake zijn van een heldere en duidelijke taakverdeling. De aansturing van de organisatie wordt ondergebracht bij de algemeen directeur. De algemeen directeur is de eerste adviseur van het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie en heeft de dagelijkse leiding van de bedrijfsvoeringsorganisatie en is eindverantwoordelijk voor het functioneren ervan. De gemeentesecretaris is primair de strategisch adviseur van het college. De algemeen directeur en de gemeentesecretarissen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het optimaal functioneren van het BEL-model, dat bestaat uit de werkorganisatie en de drie gemeenten. Zij bewaken samen, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid, het systeem van de BEL als geheel zoals is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling. De gemeentesecretaris richt zich op het voeren van de regie en het uitvoeren van goed opdrachtgeverschap aan de werkorganisatie. De algemeen directeur draagt er zorg voor dat de verschillende organisatieonderdelen de opdrachten van de gemeenten uitvoeren (DVO) en rapporteert hierover aan de gemeentesecretaris en de colleges over de voortgang ervan. Wij werken de rol en verantwoordelijkheid van beide functies verder uit waarbij we specifiek aandacht besteden aan de systeemverantwoordelijkheid.

- De mogelijkheid tot toewijzing van directietaken aan een projectdirecteur. We willen graag flexibiliteit houden in de aansturing van de bedrijfsvoeringsorganisatie en hebben de mogelijkheid opgenomen dat directietaken aan een projectdirecteur kunnen worden toegewezen. Op deze manier kunnen voor een bepaalde termijn wanneer dat nodig is taken op het gebied van bedrijfsvoering, zoals planning & control, worden toegewezen aan een projectdirecteur die medeverantwoordelijk is voor de ontwikkelopgave van de organisatie.

De werkwijze, de bevoegdheden van het bestuur en de informatie- en verantwoordingsplicht zijn in essentie hetzelfde gebleven. Ze zijn enkel geactualiseerd op basis van de bedrijfsvoeringsorganisatie met een ongeleed bestuur.

Voor de volledigheid is in de bijlage een wijzigingstabel opgenomen zodat in één oogopslag duidelijk is wat de aanpassingen zijn ten opzichte van de eerdere Gemeenschappelijke Regeling.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen, de gemeenschappelijke regeling van de BEL-Combinatie.

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

Ons college, net als de colleges van Eemnes en Laren, is bevoegd om de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie vast te stellen. Wij vragen uw raad om met de geactualiseerde GR in te stemmen.

Kanttekeningen

De gemeenteraden hebben aandacht gevraagd voor de verhouding tussen portefeuillehouder en lid van het Bestuur ten aanzien van de verantwoording aan de raden. Een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de drie gemeenten / drie colleges is het uitgangspunt van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit uitgangspunt wordt ook bij de actualisatie van de Gemeenschappelijke Regeling nog steeds gehuldigd. De verantwoordings- en inlichtingenplichten zijn opgenomen in artikel 10 van de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020.

Zowel ons college als uw raad beschikken over een groot aantal wettelijke controle- en sturingsinstrumenten die zowel op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zijn gebaseerd als op de Gemeentewet. Zo bepaalt de Wgr dat een bestuurslid verantwoording verschuldigd is aan het college dat hem gekozen heeft. Ook is verantwoording verschuldigd aan de raad. Het college en de raad kan dit bestuurslid ter verantwoording roepen. Ook op grond van de Gemeentewet zijn de burgemeester en het college aan de

raad verantwoording verschuldigd over het gevoerde bestuur binnen een Gemeenschappelijke Regeling.

Op grond van de Gemeentewet hebben de bestuursleden een informatieplicht op grond waarvan zij actief informatie moeten verstrekken aan het bestuursorgaan. Zo kan een lid van de raad het college of de burgemeester mondeling of schriftelijk vragen stellen.

De gemeenteraad heeft een aantal controlemiddelen tot zijn beschikking, zoals een zienswijze op de begroting en het doen van onderzoek door de Rekenkamercommissie, die hij kan inzetten.

Financiën

Dit voorstel heeft geen directe financiële consequenties.

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering

Het bestuur van de BEL-Combinatie bestaat uit zes leden. De colleges wijzen elk uit hun midden twee leden van het bestuur aan. Het ene lid is de burgemeester van de gemeente en het andere lid is een wethouder.

In de eerste vergadering van elke zittingsperiode regelt het bestuur onderling de werkzaamheden.

De GR voorziet onder meer in scheiding van de rollen en verantwoordelijkheden van gemeentesecretaris en algemeen directeur. De functieprofielen zijn onlangs vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (algemeen directeur) en door de colleges (gemeentesecretaris) waarna de werving zal starten.

Communicatie

Na uw instemming vindt bekendmaking van de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020 plaats op de gebruikelijke manier.

Bijlagen

1. De geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020.
2. Wijzigingstabel Gemeenschappelijke Regeling Bel-Combinatie 2017 en Gemeenschappelijke Regeling BEL-Combinatie 2020.

Steller

(maberg).

Registratiedatum

13 augustus 2020